

Η ανάπαυση και η αργία είναι απώλεια ψυχής

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Ιωάννης Χρυσόστομος / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτό:pemptousia.gr

Η κοινωνία μας χαρακτηρίζεται από τη μόνιμη τάση να αυξηθούν οι ώρες και οι περίοδοι ανέσεως για τον σύγχρονο άνθρωπο. Επειδή η τεχνολογική πρόοδος μάς παρέχει τέτοια δυνατότητα και ακόμη τη δυνατότητα τελειότερων και περισσότερων ανέσεων, όλοι αγωνίζονται να μειώσουν τις ώρες εργασίας και να αυξήσουν τις ώρες της αδείας, της ψυχαγωγίας και ανέσεως. Βέβαια οι σημερινοί όροι εργασίας είναι συχνά πολύ πιο δυσμενείς από εκείνους παλαιότερων εποχών· οι δε συνθήκες, ιδιαίτερα στις μεγάλες πόλεις με τη μόλυνση της ατμόσφαιρας και στα μεγάλα εργοστάσια με τους θορύβους, τη μονότονη εργασία, την πληκτική και συχνά όχι καθαρή ατμόσφαιρα, αυξάνουν υπερβολικά τον κόπο και επιδρούν δυσμενώς στη διάθεση και στην υγεία των εργαζομένων. Όμως είναι αληθινό και το άλλο: Η μόνιμη δίψα του ανθρώπου για την ανάπαυση και την άνεση έχει ενταθεί. Η τεχνολογική πρόοδος, που μας παρέχει τη δυνατότητα περισσότερων ανέσεων, μεγαλώνει αυτή τη δίψα και αποδυναμώνει τη διάθεση και όρεξη για τον

κόπο και την εργασία.

Η εργασία είναι εντολή του Θεού

Είναι γνωστό ότι ο Δημιουργός Θεός, ο οποίος γνωρίζει περισσότερο από κάθε άλλο τα βάθη της ψυχής μας και τι ακριβώς συμβάλλει στην πρόοδό μας, νομοθέτησε ευθύς εξ αρχής την άπονη εργασία. Έβαλε τους πρωτοπλάστους στον Παράδεισο της μακαριότητας με την εντολή «εργάζεσθαι αυτόν και φυλάσσειν» (Γεν. β' 15) να τον καλλιεργούν, να τον φροντίζουν και να τον φυλάττουν από τα πτηνά, τα ζώα και τα θηρία. Και αυτό παρόλον ότι οι πρωτόπλαστοι τα είχαν όλα άφθονα και δεν είχαν ανάγκη να εργάζονται, ώστε να εξοικονομούν τα «προς το ζήν». Ούτε βέβαια ο Παράδεισος χρειαζόταν φύλαξη. Όμως ο Θεός έδωσε αυτή την εντολή, διότι **εργασία και φύλαξη του Παραδείσου ήταν μεν εντελώς ανώδυνα και χωρίς ταλαιπωρία, αλλ' απολύτως αναγκαία για την ομαλή ψυχοσωματική λειτουργία του λογικού δημιουργήματός του**. Διότι ο Θεός γνώριζε ότι η ανθρώπινη φύση «αργείν ουκ ανέχεται, αλλά προς κακίαν αποκλίνει ραδίως», όπως παρατηρεί ο ιερός Χρυσόστομος. Υπήρχε φόβος να αποσκιρτήσει ο άνθρωπος από τον θεό, λόγω της «υπερβαλλούσης ανέσεως» και «ηδονής», τις οποίες απολάμβανε στον θαυμάσιο εκείνο τόπο της μακαριότητος και απολαύσεως*.

Οι συνέπειες της υπερβολικής άνεσης

Αυτό έπαθαν δυστυχώς οι πρωτόπλαστοι, επειδή δεν πρόσεξαν και έκαναν κατάχρηση των δωρεών, που τους χάρισε η θεία φιλανθρωπία. Μέσα στον πλούτο της ανέσεως, τον κορεσμό και τον χορτασμό της ευδαιμονίας αποσκίρτησαν. Και τότε ο φιλάνθρωπος Θεός, για να αναχαιτίσει την επαναστατική ορμή του ανθρώπου, όρισε για τον Αδάμ και αυτό: «Εν ιδρώτι του προσώπου σου φαγή τον άρτον σου, έως του αποστρέψαι σε εις την γην, εξ ής ελήφθης» (Γεν. γ' 19): Με τον ιδρώτα του προσώπου σου θα κερδίζεις και θα τρώγεις το ψωμί σου, μέχρις ότου αποθάνεις και επιστρέψει το σώμα σου στη γη, από την οποία δημιουργήθηκε. Από τότε η καθ' όλα ευλογημένη και άκοπη εργασία έγινε κόπος, μόχθος, ιδρώτας, συχνά μέριμνα γεμάτη αγωνία.

Κάτω ακριβώς από αυτές τις αγχώδεις συνθήκες εργασίας και ζωής ο άνθρωπος έμεινε να νοσταλγεί τον αταλαίπωρο βίο. Γι' αυτό σήμερα αναθέτει όλες τις ελπίδες του στην τεχνολογική πρόοδο. Αλλά και πάλι ματαιοπονεί. Διότι, εφόσον βρίσκεται στην κατάσταση της αποστασίας, η εργασία και ο κόπος, όπως νομοθετήθηκε παιδαγωγικά από τον Θεό, παραμένει σπουδαίος παράγων για τη

σωτηρία του. Η υπερβολική ανάπαυση στη μετά την πτώση του Αδάμ περίοδο, είναι σοβαρό εμπόδιο για την καλλιέργεια της αρετής και της κατά Χριστόν ζωής. Στη μεταπτωτική περίοδο η «αργία» έγινε «μήτηρ πάσης κακίας».

Προσοχή και μέτρο

Επομένως εκείνος, ο οποίος επιδιώκει υπερβολικές ανέσεις και αναπαύσεις, οδηγείται στην αποχαύνωση, την αδιαφορία για τον αγώνα της αρετής και στη συνέχεια στο δρόμο της κακίας ή ορθότερα της αμαρτίας. Ωραία το ορίζει η Πατερική φωνή: **«Η ανάπαυσις και η αργία, απώλεια ψυχής εστί, και πλείω των δαιμόνων δύνανται βλάψαι αύται»**: Η άμετρη ανάπαυση του σώματος και η αργία είναι απώλεια της ψυχής, που μπορούν να βλάψουν κάποιον περισσότερο και από τους δαίμονες. Και συνεχίζει η φωνή, η οποία προέρχεται από τον ασκητικό χώρο της Εκκλησίας, και γι' αυτό αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα: Όταν καταναγκάσεις και παραβιάσεις το αδύνατο σώμα σε έργα περισσότερα, βαρύτερα και ανώτερα από τη δύναμή σου, τότε προξενείς μάλλον σκότωση, ταραχή και σύγχυση στην ψυχή σου. Εάν αντίθετα εκδώσεις και παραδώσεις το δυνατό σώμα στην ανάπαυση και στην αργία, τότε κάθε κακία ανδρώνεται και ολοκληρώνεται στην ψυχή που κατοικεί στο σώμα αυτό. **Εάν κανείς επιθυμεί πάρα πολύ το αγαθό και την αρετή, η ανάπαυση και η αργία αφαιρούν από αυτόν λίγο-λίγο την έννοια του καλού, την οποία είχε.**

Να λοιπόν που μπορεί να οδηγήσει η υπερβολική ανάπαυση και άνεση, προς την οποία στρέφεται με τόση βούληση ο σύγχρονος άνθρωπος.

Του κ. Νικόλαου Βασιλειάδου από το βιβλίο «Ο εν Χριστώ άνθρωπος» των εκδόσεων «ο Σωτήρ»

* ΙΩ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Εις Ιωάννην Ομ. 36, 2 PG 59, 205-206· Πρβλ. και Ομ. 3, 1 PG 63, 473· Εις Γένεσιν Ομ. 14, 2 PG 53, 113.

Πηγή: xfd.gr